

Лэдзօны

ВКП(б) Изываса рай-
ком да райиспол-
ком

ГОРД ПЕЧОРА

№ 13 (1428)

Февраль
15-օд пун
1939 во

ВКП(б) XVIII-օд сјезд кежлօ

ВКП(б) уставын вежсօмјас

ВКП(б) XVIII-օд сјезд вылын А. Жданов јорт докладлօм тезисјас, кодјасօс кызвыннас ошкօма ВКП(б) ЦК Политбјуроօн
СЈЕЗД ГОРНТАНТОРЈАСЛօН КОЈМօД ПУНКТ

Тажօ мотивјас сертї колօ отменитны индօм уставнօј требованїе.

6. Партиялօн выл могјас, кодјас лоисны страна са политическօј олдын повороткօд, ССР Сојузлыс выл Конституция примитօмкօд јитօдын, требутисны партијалыс партија уставօн предписывајтан внутрпартійнօј демократизмыс панасјас олмօ кывшутօг да тырвыјօ пօртօм подув вылын партијнօј уж практикалыс соответствующх перестройка. Та могыс партија бырօдс демократическօј централизмыс подувяс нарушитօм, кодї вօвлї партијнօј уж практикаын да восстановитис, партија уставкօд лօсалօмын, партијнօј организацијас руководашщх органјаслыс выборност.

Партия нудис сїз жօ уна содтօд мера, кодјас обеспечивајтօны последовательнօј демократическօј практика нудօдм, а именнօ: кооптацијалыс практика отменитօм, партијнօј органјасօс бօрјигօн списокօн гօлօсуйтօм дугօдм, торја кандидатурајас куза гօлօсуйтօм вуждм, партијаса став шленјас саын кандидатјасօс отводитօмлыс да бօрјассօ критикуйтօмлыс ограничиттօм право обеспечитօм, партијнօј органјасօс бօрјигօн кандидатјасօс тупкօсօн (губхн) гօлօсуйтօм лօсօдօдм, карса партијнօј активјас, а гырыс карјасын—сїз жօ і районнօј активјас периодическօја чукօртлօмлыс обязательност лօсօдօдм.

Устав должен отразитны партијалыс тајօ выл меропрїатїејассօ, кодјасօс прօверитօма практикаын, кодјас обеспечитисны критикалыс да самокритикалыс воэօ развивајтчօм, партијнօј масса возын партијнօј органјас кывкутօмлыс кыптօм, партијнօј масса активностлыс содօм, да кодјас бурещ сїјօн способствующисны политическօј вескօдлօмлыс выл могјас успешнօја разрешитօм вылօ партија вооружитчօмлы.

7. Партия устав сертї партијнօј решенїејас да постановленїејас олмօ пօртօм куза практиескօј уж вылօ (да советско-хозяйственнօј органјасօн да улысса партијнօј организацијасօн најօс олмօ пօртօм прօверитօм вылօ) обкомјасын, крајкомјасын, нацкомпартияјасца ЦК-јасын да ВКП(б) ЦК-ын долженօс сущестующисны целостнօј производственно-отраслевх отделјас, код дырї „быд производственно-отраслевх отделын сосредоточивајтчօ даннօј отрасли куза став ужыс зоннас: организационно-партијнօј уж, кадрјас распределитօм да подготовитօм, агитмассовх уж, производственнօј пропаганда, соответствующх советско-хозяйственнօј органјасօн да партијнօј организацијасօн партијнօј шумјас олмօ пօртօм бօрса набудајтօм“.

Но практика петкօдлїс, мыј партијнօј аппарат тащօма котыртօм влօма тырмытօмօн.

Колօм кадколастын і бнїја кадын партијалօн централнօј организационнօј могօн влօ і колօ јօзօс правлнօја бօрјан да исполненїе прօверитан мог. Тајօ вопрослы сетлїс ісклучителнօј тօдчанлун Ленин, партија II сјезд вылын индօмօн:

„Мї воим сетчօ, мї положенїелօн главнօыс—јօзын, јօзօс бօрјомын...Бօрјօј колана јօзօс да прօверајтх практиескօј исполненїе,—і тајօс народ донјалас“.

Партия XVII-օд сјезд вылын аслас докладын Сталин јорт став выныс тօдчօдс јօзօс правлнօја бօрјомлыс да исполненїе прօверкалыс тօдчанлун, вїсталօмօн:

„Победа некօр оз воывлы ачыс,—сїјօс век шедօдды. Партия генералнօј тујвїз вօсна бур резолюцијас да декларацијас—сїјօ сօмын на уж заво-

дїтօмыс, сы вօсна мыј најօ сօмын на петкօдлօны победитны кօсјօмсօ, но оз ассօ победасօ. Сы бօрын, кор сетօма вескыд тујвїз, сы бօрын, кор сетօма вопрослыс вескыд решенїе, уж лօн уснехыс лօд организационнօј уж саын, партијалыс тујвїзօ олмօ пօртօм вօсна тыш котыртօм саын, јօзօс лучкїа бօрјом саын, вескօдлыс органјаслыс шумјассօ олмօ пօртօм вїдалօм саын. Татօг партијалօн вескыд тујвїз да вескыд шумјасыс вермасын терпїтны серјօзнх ушшерб. Сыыс на унжык: сы бօрын, кор сетօма вескыд политическօј вїз, организационнօј уж решајтօ ставсօ, сы лыдын щօщ і асыыс политическօј вїзылыс судбасօ,—сїјօс олмօ пօртօмсօ, лїбօ сылыс провалсօ“.

Опыт петкօдлїс, мыј јօзօс бօрјом да исполненїе прօверка куза мїан организационнօј ужлыс слаблунјас օнօз на абу венօма. Кадрјас бօрјомлыс делօ производственно-отраслевх отделјас костын торјօдлօм ваддїс организационнօј ужлыс размах чїнтօм, сօктօдс օтї отрасли мօдօ работнїјасօс колана вуждօдм, јօзօс выдвїгајтօм, најօс сїјօ участокјас вылын целесобразнօја ісползуйтօм, кодјас тајօ кадын петкօдлօны партијалы торја важност. Партијнօј аппаратлօн разнօј производственно-отраслевх отделјас куза кадрјаслыс делօ распылајтօм лօї кадрјас бօрјомлыс да јуклօмлыс мог успешнօја разрешитօм вескыда надмօгօн. Тајօ могыс требуйтօ кадрјас куза став ужлыс једїнх центрсаы направленије тајօ ужсօ једїнх аппаратын концентрируйтօмօн, кօнї должен лоны сосредоточитօма опыт кадрјас бօрјом куза, кадрјас ізучитօмлыс делօ, најօс сывтօдм куза опыт.

ВКП(б) ЦК, тащօм положенїесօ арталօмօн, примитис уна мера, кадрјас бօрјомлыс делօ руководашщх парторганјас отделын (ЦК ОРПО) сосредоточитօмօн. Но кадрјас подготовитан да бօрјан делօлыс первоепеннх важностсօ да тајօ ужылыс ыжыд објомсօ внїманије улօ бостօмօн колї ескօ реорганизујтны ОРПО-օс, уж став отраслјаслыс кадрјас куза уж, кадрјаслօн самостоятелнօј Управленїех торјօдлօмօн, а партијно-организационнօј руководстволыс вопросјас—специалнօј организационно-инструкторскօј отделе торјօдлօмօн.

8. Тырмытօмօн лоїс сїз жօ партијнօј директивајас олмօ пօртօм прօверитօм разнօј производственно-отраслевх отделјас костын торјօдлօмлօн практика. Тајօ ужсօ сїз жօ колօ концентрирујтны օтї местаын, КПК ужлыс характерсօ та сертї вежօмօн. КПК-лօн централнօј могօн должен лоны ВКП(б) ЦК-лыс шумјас олмօ пօртօм бօрса контрол јонмօдан мог да местнօј организацијаслыс уж систематическօја прօверајтօм јонмօдан мог. Колօ установитны, мыј КПК ужалօ ВКП(б) ЦК бердын. Такօд јїтօдын вешјօ непосредственнօ партија сјезд вылын КПК бօрјомлօн коланлун. Партијнօј контролօн Комиссия должен бօрјысыны ВКП(б) Централнօј Комїтет Пленумօн да ужавны ВКП(б) ЦК вескօдлօм улын да директивајас куза.

9. Партијнօј кадрјаслыс теоретическօј да политическօј бօркօлօм бырօдан мог, партијаса шленјасօс маркїстско-ленинскօј теорїаօн вооружитан да большевїзмօн овладејтан мог требуйтօ партијнօј пропагандалыс да агитацијалыс делօ колана уровень вылօ кыпօддм, „ВКП(б) історїалыс краткօј курс“ лезօмкօд јїтօдын партијнօј пропаганда сыв-

тօдм јылыс ЦК шум сертї.

ВКП(б) ЦК-лօн должен лоны пропагандалօн да агитацијалօн пропаганда да агитација Управленїе коф мощннх аппарат, кодї сосредоточитօ став ужсօ печатнх да устнх пропагандалыс да агитацијалыс.

10. ВКП(б) ЦК-лыс производственно-отраслевх отделјас должен лоны бырօдօма Сельскохозяйственнօј отделе кынчї, вїзму овмօс јукօнын сօветскօј да партијнօј организацијас уж бօрса контрол да набуденије моглօн торја важност вօсна, да Школајас отделе кынчї, кодї должен контролрујтны став республикајасын народнх образованїелыс делօ сывтօддм.

Обкомјасын, крајкомјасын да нацкомпартияјасца ЦК-јасын должен лоны лօсօддօма отделјас: кадрјаслыс, пропагандалыс да агитацијалыс, организационно-инструкторскօј да сельскохозяйственнօј да бырօдօма став мукօд производственно-отраслевх отделјассօ.

Райкомјасын да горкомјасын колօ імеитны отделјас: кадрјаслыс, пропагандалыс да агитацијалыс да организационно-инструкторскօј.

Пропаганда да агитација отделејасօн да кадрјас отделејасօн вескօдлօм обкомјасын, крајкомјасын да нацкомпартияјасца ЦК-јасын должен лоны пунктօма торја секретарјас вылօ.

11. Социалистическօј овмօс օдјօ кыптан условїејасын, рабочхјаслօн, крестаналօн да интеллигенцијалօн политическօја да культурнօја օдјօ быдман условїејасын јона кыптис партијнօј да государственнх олмօлօн темп. Сы могыс, медем нудны государственнх да партијнօј делօјасօн вескօдлօм, օдјօ реагїрујтны запросјас вылօ, кодјас выдвїгајтօны олмօн да аскадын разрешајтны кыптօм вопросјас, колօ содтыны партија централнօј организацијаслыс сущестующисны схема—партијалыс сјезд, ВКП(б) ЦК—выл органօн,—всесојузнх партијнօј конференцијан. Тајօ медеа нїн колана, мыј партија сјездјас костын ыжыд кадколаст ограничивајтօ руководашщх уж вылօ, торјօн нїн ВКП(б) ЦК-ын партијаса работнїјаслыс быдмօм кадрјас выдвїгајтօмлыс позанлун, а конференција вермис ескօ сетны партијалы сещօм позанлуисօ. Такօд јїтօдын кыптис коланлун содтыны партија централнօј организацијаслыс схема—партијалыс сјезд, ВКП(б) ЦК—партијалօн ставсојузса конференцијан, кодї чукօртчօ воын օтыс неешажыкыс местнх организацијасца представителјасыс, сещօм ногօн, медем партија ставсојузса конференцијалыс главнх могнас лыддыны партија политикалօн кыптօм вопросјас обсуждајтօм.

Партия ставсојузса конференцијалы колօ сетны ЦК-са шленјаслыс јукօн вежօмлыс право, мօдногօн кօ ЦК составыс ЦК-са торја шленјасօс петкօдан право, кодјас оз обеспечивајтны надын асыныс, кычї ЦК-са шленјаслыс објазанностјас олмօ пօртօм, да најօс мукօдօн вежօмлыс право, но партија сјездօн бօрјом ЦК составыс 1/5, дорыс неыжыджык лыдын. Конференција содтօ ЦК шленјаслыс состав партија сјездօн бօрјом кандидатјас лыдыс да на пыддї бօрјօ ЦК-са шленјасօ выл кандидатјаслыс соответствующх лыд.

Конференцијалօн шумјас, ЦК-са шленјасօс вежօм јылыс да ЦК-са шленјасօ выл кандидатјасօс бօрјом јылыс шум кынчї, кодї оз нуждајтчы ВКП(б) ЦК вынсօддмын, подлежаитны ВКП(б) ЦК вынсօддмлы. Кон-

(Воэօ вїзօд 2-օд лїстбокыс).

А. Жданов жорт доклад тезисяслон продолженіе

ференціалон шумјас, кодјасде вынобдма ВКП(б) ЦК-он, лобны обязательнон став партинон организацијаслы. Конференціјас делегатјас борјасде обкомјасса, крајкомјасса да нацкомпартијас ЦК-јасса пленумјас вылын. ЦК-са шленјас, најд кд абу делегатјас местнон организацијассауполномочітдм куза, участвудтны конференціја ујжасын совещательндр голдс праводн.

12. Колдм кадколостон партино-політическдр да партино-организационнон уж кыпддм подув вылын јонмисны первичнон парторганизаціјас, бурмис налдр массајаскддр јтдд, кыптис коммунистјаслдр авангарднон роль, кыптис партинон оломлдр уровень. Партинон организацијас матожык локтисны хожајственнон да культурнон строітелство практическдр вопросјас дінд.

Опыт петкодліс, мы партинон организацијаслдр успешнон ужыс вбли обеспечітдма сені, кдні первичнон партинон организација кујис сочетатны партино-політическдр ужсд производственнон планјас успешнонја тыртдм всна, государственнон аппаратлыс уж бурмддм всна, выл техника освоітдм всна, трудовдр дисциплина јонмддм всна тышкдд, стахановскдр двженіе паскддмкдд, партино-хожајственнон уж вылд выл кадрјасде выдвігајтдмкдд.

І мдардр, сені кдні партинон организацијас вешісны овмдсыс бокд, асыныс могјассд агитацијадн ограничітдмдн, лібд сені, кдні партинон организацијас бостисны ас выланыс овмдсдн вескддлдр куза налы лдсавтдм функцијас, хожајственнон органјасде подменајтдмдн да обезлічаватдмдн, сені ужыс быт вескавліс тупікд.

Онја кадын кыптис коланлун јонжыка стдча определітны могјас уна пдлс тіпа первичнон партинон организацијаслыс да торјдн кд сещдм уна пдлс тіпа первичнон партинон организацијаслыс кыці партинон организација производство вылын (фабрика, завод, совхоз, колхоз) да наркоматса партинон организација. Производственнон тіпа (фабрично-заводскдр, совхозса, колхозса) партинон организацијалы должен лоны сетдма право контролірујтны предпріјатіе, совхоз лібд колхоз фелдјас состојаніе бдрса. Тајд должен ваддны производство вылын первичнон партинон организацијаслыс ролсд да кывкутдмсд кыпддмд. Мы индр наркоматјасса партинон организацијас дінд, то најд, специфическдр условіејас всна, контролірујтан функцијас імеітдр долженсд јонмддны асыныс ролсд государственнон аппаратлыс уж бурмддан фелдын. Наркоматскдр партинон организацијас обязансд сигналізірујтны сіјд лібд мдр наркомат ужын недочотјас јылыс, пасјавны торја работнјаслыс тырмытдмторјас да јуртавны на јылыс ЦК-д да наркоматса руководітелјаслы.

Партијас став шленјас, кодјас ужалдны сіјд лібд мдр наркоматын, долженсд дтутчыны общенаркоматскдр партинон организацијадн. Наркоматса первичнон парторганизаціјамн секретар должен вынобдчыны ВКП(б) ЦК-он.

ВКП(б)-лдр XVIII-дд сјезд шумд пыртны ВКП(б) уставд тащдм основнон веждмјас да содтддјас:

I.

Партијас шленјас да налдр правојас да обязанностјас јылыс

1. Отменітны кандідатјасыс партијас шленјасд примітдрн существудтныс категоріјас да лдсддны кандідатјасыс партијас шленјасд примітан зік дтн пдрадок работдрјаслы, крестаналы да інтеллігенціјалы. Партијад став пырысјас обязансд важны рекомендаціјас партијас кујим воста партинон стажа кујим шленлыс, кодјас тдддны најдс дтлаын ужалдм куза дтн воыс не ешажык. Мукдд партијасыс петысјаслы колны дні фелдтвудтныс уставнон правілдјас. Партијад примітдм јылыс первичнон партинон организацијалдр шумдыс пырд вынд сіјдс рајкомдн лібд горкомдн вынобддм бдрын.

2. Содтыны партијас шленјас да налдр обязанностјас јылыс раздел партијас шленјаслдр правојас јылыс пунктдн, кытчд пыртны:

а) партијас шленјаслыс право кртікујтны партинон собраніејас вылын партија-

са лубдр работнјас;

б) партијас шленјаслыс право борјасны да лоны борјадн партинон органјасд;

в) партијас шленјаслыс право требудтны личнон участвудтны став случајасын, кор вдрсд шумд налдр фелдтвудтност лібд поведеіе јылыс;

г) партијас шленјаслыс право шыасны лубдр вопросдн да шыдддмдн лубдр партинон инстанціјад ВКП(б) ЦК-д.

3. Отменітны партијалыс періодическдр массовдр чісткајас, лдсддмдн, мы партија вермд обычнон пдрадокын весавны асыс радјассд јзыс, кодјас нарушајтдны партијалыс программа, партијалыс устав, партијалыс дисциплина.

4. Лдсддны, мы партијалыс ісклучітдм лібд ісклучітдмјасдс партијас шленјас правојасын восстановітдм јылыс вопросјас решатдрн должен лоны обеспечітдма медыжыд осторожност датоварішщескдр тдждлун да партијас шленлы сетдм обвиненіејаслыс подувсд тышательнонја відлалдм, і мы посні проступокјасыс (собраніе вылд волытдм, сроки шленскдр взносјас мынтытдм) долженсд применајтсыны партинон воспитаніелдрн да возфелдтвудтнелдрн уставдн індм мерајас, а не партијалыс ісклучітдм, коді ем партинон наказаніелдрн высшдр мера.

5. Партијалыс ісклучітдм јылыс, а сіз жд ісклучітдмјасдс партијас шленјас правојасын восстановітдм јылыс первичнон партинон организацијалдр шумдыс пырд вындсдмын сіјд случајын, сіјд кд вынобдчдр партија обкомдн (крајкомдн).

6. Партијалыс ісклучітдмјаслдр апеллаціјас долженсд відлавыны соответствудтвудтнелдр партинон органјасдн, кык вежон сроки не сорднжык.

7. Отменітны кандідатјас дінд уставнон требованіе, код серті јортјас, кодјас прдрдітисны кандідатскдр стаж, признајтдны партијалыс программа да подчінајтдны сіјд уставлы да дисциплиналы, век жд оз вермыны лыдфыны партијас шленјасдн, кытчдз најд оз усвоітны партијалыс программа, мдрногдн кд кытчдз најд оз лоны марксістскдр образованнон партијецјасдн.

II

Партијас шленјасд кандідатјас јылыс

8. Ваддны партијас шлендр кандідатјас јылыс раздел партијас шленјас јылыс разделкдд лдсалдмын (прімтдм куза категоріјас отменітдм).

9. Лдсддны работдрјаслы, крестаналы да інтеллігенціјалы общдр кандідатскдр стаж дтн воста срокдн.

10. Мукдд партијасыс петысјаслы колны дні фелдтвудтныс уставнон правілдјас.

III

Партијалдр организационнон строіеніе јылыс

11. Пыртны уставд тащдм содтдм положеніејас, кодјас петдны партијамн последователнон демократическдр практика нуддм да демократическдр централизмлыс подувјас помдр оломд пдртан могјасыс:

а) дурддны партинон органјас борјдгдн списокдн голдсудтдм. Голдсудтдм нуддны торја кандіатурајас куза, партијас став шленјас сајын кандідатјасдс отводітдмлыс да борјассд кртікујтдмлыс ограничітдм право та дырјі обеспечивајтдмдн;

б) лдсддны партинон органјас борјдгдн кандідатјасдс тупкдсдн (гусдн) голдсудтдм.

12. Партија оломын партинон активлыс торја політическдр тддчаланусд арталдмдн, содтыны устав карса организацијасса активјас јылыс тащдм пунктдн:

Лыдфыны коланадн, медым зік став республиканскдр, крајевдр да областнон центрјасын, а сіз жд став, јонжыка тддчана промышленнон центрјасын быт чукдртавылісны карса партинон организацијасса активјас партијалыс да правітелствоыс важнејшдр шумдјас обсуджајтдм вылд, медым активјас чукдртавылісны ез парад да сіјд шумдјассд формално-торжественнонја ошкдм вылд, а најдс збылыс обсуджајтдм вылд, медым ыжыд центрјасын чукдртавылісны не сдмын карса, но і рајоннон партинон активјас.

13. Бурддны ВКП(б) ЦК-ын производственно-отраслендр отделјас, Селскохожајственнон др отделеыс да Школајас отделеыс кыңці.

ВКП(б) ЦК-ын імеітны тащдм управленіејас да отделјас.

а) Кадрјас управленіе;

б) Пропаганда да агітаціја управленіе;

в) Организационно-інструкторскдр отдел;

г) Селскохожајственнон др отдел;

д) Школајас отдел.

Обкомјасын, крајкомјасын да нацкомпартијасса ЦК-јасын лдсддсдны:

а) Кадрјас отдел;

б) Пропаганда да агітаціја отдел;

в) Организационно-інструкторскдр отдел;

г) Селскохожајственнон др отдел.

Горкомјасын да рајкомјасын лдсддсдны:

а) Кадрјас отдел;

б) Пропаганда да агітаціја отдел;

в) Организационно-інструкторскдр отдел.

14. Существудтныс уставнон пдрадок веждмдн лдсддны, мы Партинон Контролдрн Коміссіја борјассд ЦК Пленумдн да ужалд ВКП(б) ЦК вескддлдр улын.

Партинон Контролдрн Коміссіја:

а) контролірујт советско-хожајственнон др органјасдн да партинон организацијасдн ВКП(б) ЦК-лыс дректывајас оломд пдртдм;

б) прдрвератд ужсд местнон партинон организацијаслыс;

в) кыскд кывкутдм ВКП(б)-лыс программа да устав да партинон др дисциплина нарушітдмын мыжајасдс.

15. Пропаганда да агітаціја отделјасдн да обкомјасын, крајкомјасын да нацкомпартијасса ЦК-јасын кадрјас отделјасдн вескддлдр должен лоны пунктдма особдр секретарјас вылд.

IV

Партијалдр централнон организацијас јылыс

16. Содтыны ВКП(б)-лыс устав Ставсојузса партинон конференціја куза тащдм положеніејасдн:

а) Ставсојузса конференціја чукдртед местнон организацијасса представітелјасыс партија політикалыс кыптдм вопросјас обсуджајтдм вылд;

б) Ставсојузса конференціја чукдртед воын дтчыдыс не шочжыка;

в) Ставсојузса конференціјалдр делегатјас борјассдны обкомјасса, крајкомјасса, нацкомпартијас ЦК-јасса пленумјас вылын;

г) Ставсојузса конференціја вылд борјасдмјаслдр пдрадок да представітелстводрн нормајас лдсддсдны ВКП(б) ЦК-дн;

д) Ставсојузса конференціјалы сетсд право вежлавыны ЦК-са шленјаслыс јукдн, мдрногдн кд право вештавыны ЦК составыс ЦК-са торја шленјасдс, кодјас оз обеспечиватны надр асыныс, кыці ЦК-са шленјаслыс, обязанностјас оломд пдртдм, да вежлавыны најдс мукддјасдн, но партија сјезддн борјдм ЦК составыс $\frac{1}{5}$ јукдныс неунжык лыдын. Ставсојузса конференціја содталд ЦК-са шленјаслыс состав кандідатјас лыдыс, кодјасдс борјадма партија сјезддн да на пыддр борјд ЦК шленјасд выл кандідатјаслыс соответствудтвудтнелдр лыд;

е) Ставсојузса конференціјалдр шумдјасыс, ЦК-са шленјасдс веждм да ЦК-са шленјасд выл кандідатјасдс борјдм јылыс шумдыс кыңці, коді оз нуждајтчы ВКП(б) ЦК вынобддмдн, подлежітдны ВКП(б) ЦК вынобддмлы. Ставсојузса конференціјалдр шумдјасыс, кодјасдс вынобддма ВКП(б) ЦК-дн, лобны обязательнон став партинон организацијаслы;

ж) ЦК-са шленјас, најд кд абу делегатјас местнон организацијассауполномочітдм куза, участвудтны Ставсојузса конференціја ужјасын совещательнон голдс праводн.

(Помсд візд 3-дд мстбокыс)

Вою, коммунизмлөн выль вермөм- яс вöсна!

дона жортјас!
Тавоса март 10-дд лунö вöссө болшевиетскöй партијалөн XVIII-дд сјезд. Тајö историческöй лун кежлас став советскöй народ гөтөвитчö дејателнöја, медем достојнöја встретитны тајö ыжыдыс-ыжыдыс событјесö. Паскалö вынјора сјездөз-вывса социалистическöй ордјысöм, быдмөны выль производственнöй вермөмјас.

Бөрјысыс жортјас! Ме чуксала Тјанöс, ставныд-тö, кутчысны сјездөзвывса ордјысöм, медем успешнöја тыртны вөрзаготөитöм да животноводство куза государственнöй планјас, образцовöја дастысны тувсов гөра-көза кежлö, медем болшевиетскöја нудны тајö кампанјесö да пöлучитны вöвлытöм вылын урожај черновöјјаслыс, картофеллыс, овошцијаслыс да корнеплодјаслыс.

Стöча колö облудајтны колхознöй олöмлыс Сталинскöй устав.

Некытөн некушöм пöшщада не сетны лодырјаслы, рвачјаслы, разглдајаслы да летунјаслы!

Быдлаын, ужлөн став участокјас вылын должен вöвсыны пуктöма чорыд дисциплина, пöрадок, быд рабочöйлөн, колхозниклөн, интеллигентлөн честнöја да добросовестнöја ужалöм, первенство да планјас содтöдөн тыртöм вöсна тышкасöм.

Ми не долженöс успокаивајтчыны шедöдöм успехјас вылын. Ми долженöс, шедöдöм успехјас выль мыжсöмөн, мулытöг, кыч мијанöс велöдö великöй Сталин жорт, тышканы выль успехјас шедöдöм вöсна, советскöй народлөн шуд да радост вöсна, социализм-лөн став врагјаслы грöз

вылö. Ми долженöс пыр помнитны, мы мијан страна находитчö капиталистическöй окруженіеын, а тајö корö мијанган, медем ми пыр вöлим мобилизационнöй готовностын-сүвтны асыным социалистическöй отечественнымöс дорјöм выль да жугöдны врагöс аслас жö собственнöй территорија вылын.

Ми долженöс вöвсыны бöителнöјöс да немжалиттöг ердöдавны да помöз жугöдлыны троцкистско-бухаринскöй да буржуазно-националистическöй элементјаслыс став коласјассö.

Ме, Тјан избранник, кута добросовестнöја велöдны военнöй делö, став мерајасөн вижны военнöй да народнöй имущество, медбөрја ловшыöз лоа преданнöјөн аслам народлы, аслам социалистическöй рöдиналы, достоинствөн да честөн, асым вөрöс да олöмöс жалиттöг кута дорјыны асыным отечество, медем тыр вермөм шедöдны враг вылын.

Ме ыжыд кыпыдлунөн виччыса РККА-лыс славнöй XXI годовшцина тырдм, кор мијан ставнас Рабоче-Крестьянскöй Краснöй Армија кутас принимајтны присага. Тајö луныс мијанлы лоас величајшöй торжествөн. Абу некушöм сомненије, мы Ті сјездөзвывса ордјысöмын петкөдланныд бурпеткөдласјас да республикаын вöбдчанныд воынмуныс радјасöз.

Вою, коммунизмлөн выль вермөмјасö!
Комі АССР-са Верховнöй Советö депутат, Тбилисскöй артиллерийскöй училищесыс курсант—Александр доронин.

Тбилис кар.

Подјужскöй вөрпромхозовса (Архангельскöй област) вөр кыскалыс стахановецјас М. Саяец да Б. Гоманов быд лун кыскөны 14—16 плотнöй кубометр вөр быд вöв выльö.

Сним. вылын: (шујгасаң вескыдвылö): М. Саяец да Б. Гоманов.
Б. Дорофеевлөн фото. Бјуро-көше ТАСС

Быд лун пөрөдö 15 кубометр

Кедва вөрпунктувса Желадин вөручастокыс пөрөдчыс Виктор Жемелјанович Семјашкин стахановскöй төлысöз луннас пөрөдлывлис 12-13 кубометрөн. Стахановскöй төлысын сјө бостис кöсјысöм—быд лун пөрөдны 15 кубометрыс не улöжык. Öнi сјө февраль 6-дд

лунöз быд лун пөрөдис 15 кубометрөн.

Семјашкин жорт öнi чукöстис социалистическöй ордјысöм Канев Тит Артамоновичс да партијалөн XVIII сјезд вöссөј кежлö асыс бостöм кöсјысöм кöсјö тыртны содтöдөн.

Габов.

Быд лун тыртö 2 норма

Вас керка дор вөручастокыс пөрөдчыс А. К. Семјашкин стахановскöй төлысын пөрөдчöмөн быд лун тыртö 2 норма. Öнi Семјашкин жорт XVIII-дд партијалөн XVIII-дд партијалөн сјезд нима социалистическöй ордјысöмө суртчöмөн бос-

тис асвылö конкретнöй кöсјысöм—март 10-дд лун кежлö тыртны асыс объекталствосö.

Сылөн ужалан лун уплотнитöма, озөвлыны прогудјас.

В. Габов.

Бур уход колö пуктыны вöвјас бөрса

Јона зависитö вөр кыскалөн öдыс вöвјас саяын лөбö на бөрсө бур уход пуктöмын. Ме ухаживајта 14 вöв бөрсө. Аслам могөн ме первојсан нин i сүвтöдi—не лөзны нi öтi вöвлыс упитанностсö шөркөдыс улö-

жык да мед најö бура вермисны i ужавны тувсов гөра-көза ужјас вылын. Тајөн мөшыöдча став конухјас дiнö.

Желадин вөручастокыс конух—

Т. М. Семјашкин.

Тiла јол вөручастокса ужалысјаслыс чукöстчöмсö примитисны

Ухта вөрпунктувса Ыжыд јог вөручастокын ужалысјас ставнас примитисны Тiла јол вөручастокын ужалысјаслыс чукöстчöмсö да петисны сјездөзвывса социалистическöй ордјысöм. Налөн кöсјысöм—март 10-дд лун кежлö ставнас тыртны вөрлезан план вөручасток паста пөрөдчöмөн i кыскалөн.

Тајö кöсјысöмсö честөн олөмö пөртöм куза öнi Ыжыд јог вөручастокса ужалысјас суртчысны жорта-жорт пöвсын социалистическöй ордјысöм да бостчысны вылын производителноста ужö.

Пөрөдчыс—стахановецјас Т. Н. Улашев, А. И. Шомесов, А. Је. Габов, Је. П. Улашев, М. А. Улашев да В. А. Мишарин öнi быд лун тыртны нормаи жыңдөн. Ыжыд јог вөручастокын ужалысјас вызовитисны социалистическöй ордјысöмö Öнөң јол вөручастокыс ужалысјасöс.

ТЕРЕҢҢЕВ.

Мијан пöдарок

ВКП(б)-лөн XVIII сјезд вöссөн лун кежлö, ми, Желадин вөручастокыс став пөрөдчысјас бостим кöсјысöмјас, пöдаркијас да тöм куза да суртчим сјездөзвывса социалистическöй ордјысöмö.

Мијан пöдарок—пөрөдны февраль 5-дд лунсаң март 10-дд лунöз 350 кубометрөн быд пөрөдчысө.

Вöрын ужалысјас нимсан

—В. д. Габов.

А. ЖдАНОВ жорт докладлөн тезисјас (пом)

V

Обкомјасса, горкомјасса, райкомјасса секретарјаслы да Краснöй Армијаса да Военно-Морскöй Флотса политотделјасын начальникјаслы партијнöй стаж јылыс

17. Партијнöй работникјаслыс выль кадрјас руководашщöй партијнöй уж выль выдвинитöм куза колана условіејас лөсöдöм могыс, уставлыс соответствујущöй параграфјас вежöмөн, лөсöдны обкомјасса, райкомјасса, нацкомпартијас ЦК-јасса секретарјаслы партијнöй стаж 12 во пыддi 5 воыс не ешажык, горкомјасса секретарјаслы 10 во пыддi 3 воыс не ешажык, райкомјасса секретарјаслы 7 во пыддi 3 воыс не ешажык да первичнöй партијнöй организацијасса секретарјаслы да цехпарторгјаслы, первој случајын 3 воыс не ешажык, а мöдөн 2 воыс не ешажык стаж пыддi, лөсöдны партијнöй стаж öтi воыс не ешажык.

Округјасса, флотјасса да армијаса политуправленіејасын начальникјаслы лыдыны обязательнöјөн 10 воса пыддi 5 воа партијнöй стаж, а дивизијасса да бригадјасса политотделјасын начальникјаслы 6 воса пыддi 3 воа партијнöй стаж.

VI

Партијалөн крајевöј, областнöј, республиканскöй организацијас јылыс

18. Установитны, мы обкомјасын, крај-

комјасын да нацкомпартијас ЦК-јасын должен лоны 4—5 секретар, сы лыдын первој секретар, мöд секретар, кадрјас куза секретар да пропаганда куза секретар.

VII

Партијалөн окружнöй организацијас јылыс

19. Предоставитны окружнöй партијнöй организацијаслы уставнöй правајас, ВКП(б)-лыс устав соответствујущöй положеніејөн содтöмөн.

VIII

Краснöй Армијаын да Военно-Морскöй Флотын парторганизацијас јылыс

20. Военно-Морскöй Флот куза Наркомат лөсöдöмкөд јитöдын Краснöй Армијаын партијнöй организацијас јылыс уставнöй положеніе паскөдны сјө жö Военно-Морскöй Флотлөн парторганизацијас выль, установитöмөн, мы Военно-Морскöй Флотлөн политическöй управленіе ужалö ВКП(б) ЦК-са Военно-Морскöй отдел правајас вылын.

IX

Первичнöй партијнöй организацијас јылыс

21. Производственнöй предпрјатіејасса, сы лыдын совхозјасса да колхозјасса первичнöй партијнöй организацијаслыс рол, да предпрјатіе уж состојаніе вöсна налыс кывкутöм кыпöдöм могыс, сетны тајö организацијаслы право контролјуртны предпрјатіеја администрацијалыс уж.

Наркоматскöй партијнöй организацијас, кодјас советскöй учрежденіејас уж торја условіејас вöсна, контрол функцијасөн пöлзујтчыны оз вермыны, объекталствосö сгналзи-рујтны учрежденіејас ужын тырмытöмторјас јылыс, пасјавны Наркомат да сјө торја работникјас ужын тырмытöмторјас да асыныс материалјас да соображеніејас мөдöдавны ВКП(б) ЦК-ö да наркоматса руководителјаслы.

Наркоматса партијнöй организацијас секретарјас вынөдчысöдны ВКП(б) ЦК-өн.

Наркомат централнöй аппаратса став работник-коммунистјас пырöны öтi общенаркоматскöй партијнöй организацијаö.

22. Существојтыс положеніе вежöмөн первичнöй партијнöй организацијасса выборнöй органјас возö нимтыны не комитетјасөн, а бјуројасөн (сөщöм тö партијнöй организацијаса бјуро).

23. Первичнöй парторганизацијасса бјуројас лөсöдчысöдны парторганизацијасын, көнјасын лыдысöдны партијаса не ешажык 15 шленыс.

24. Партијаса шленјасöс öјдөнжык быдтöм да коллективнöй вескөдлөм самöн воспитатöм могыс, сетны право цеховöй партијнöй организацијаслы, көнјасын лыдысöд партијаса не ешажык 15, но не унжык 100 шленыс, бөрјыны цеховöй партијнöй организацијаса бјуро 3-сан 5 мортöз составын, а көнјасын лыдысöд партијаса 100 шленыс унжык—5-сан 7 мортöз.

дон вылын гидрометеорологической станции обслуживают корттуясас, авиопортјасас да сето уналыда справкајас.

Снимок вылын: Том метеорологјас уж вылындо: —старшій наблюдатель Н. В. Жерелина (улас) да наблюдатель курсант З. К. Мачульская. I. Марцикевичлөн фото Бјуро-кәшше ТАСС

2,5 миллиард шайт колхозной средство госбанкын

Мод сталинскій пјатилетка војас чөжөн тдчымөнја содисны колхозной крестанстволдн доходјас.

1934 васа јанвар 1-ој лун кежлө колхозјаслөн текушщій счотјас вылын вөли 322 миллион шайт. Тајо во заводитчигдн налчнөј свободнөј средстволдн общщөј сумма, кодјасас колхозјас вјдны госбанка отделејијасын текушщій счотјас вылын, составитис кык миллиард 549 миллион шайт. Ыжыда быдмисны доходјас Украина колхозјаслөн. 1937 во вылын Николәјевскөј областын, например, вөли 9 колхоз—миллионер, днн најо лоины 35.

(ТАСС).

Историяын личност рол јылыс

(Пом. Заводитчөмсө вјдөд 9-10 №№)

Откымын важ учебникјас, ташом ногдн, ез воспитывајтны мјанлыс кадрјаснымдс марксизм-ленинизм идејас вылын, код знамја улын тышкасис да победитис большевикјаслөн партија. Најө ез чуксавны мјанлыс кадрјаснымдс общество развјтјельс законјас велдөмдө, кодјасас тддөм сетө кјјасб ыжыд, ставсө веныс вынлыс дружије.

Истасканнөј да истрепаннөј реакционнөј теорјас, кодјасас вескддөма исторја законјаслы паныд, проповедујтны днн фашистскөј каннибалјас. Народдс презирајтдмдн да народдн презирајтанајас, фашистскөј извергјас превозноситдны „Фјурерлыс“ варварскөј

Тддса, мыј гөра-көза ужјаслөн успехыс медвоз сы кежлө дејательнөја возвыс дастысдм сайын. Но тајөс талундө на откымын колхозса вескддөлыс ез пөмитны да асланыс кыккуттөм уждн тормозитдны тајө кампаније кежлас дастысдмын.

Бостны кдт пример вылө Мохчаса „Выл сикт“ колхоздс (председателыс сени Хозаинов). Тајө колхозса колхоз правленіје да медвоз колхозса јуралыс Хозаинов талундө ез на думыштылыны тувсов гөра-көза кежлө дастысдм јылыс. Најө вундөисны сы јылыс, мыј гөра-көза кежлө да-

тыстдг он вермы некорсјдс нуддны отличнөја да пдлүчитны вылын урожај. Колхозса председател Хозаинов, тддөмыс, мөвпалө пдлүчитны мујас вылыс бур урожај сетчө удобреније нутдг, коді тыдалө сыыс, мыј колхознөј картасыс форын 3-4 водин нин кујлдны кујдд чукддрјас. План серті тајө колхозыслы мујас вылө таво кежлө колд нуны 9000 дод кујдд, а феврал 10-дд лун кежлө жө нудма сдмын 2911 дод. Пөјим чукдртны абу на заводитлөмадс.

Ташдм жө положенијес и селскохозајственнөј инвентарјас ремонтјујтдмдн

да кдјдысјас сортирујтдмдн. Ід кдјдыс сортирујтдма сдмын жынсө. Колхозын оз имеитчыны огороднөј культурајаслөн кдјдысјас. Колхоз правленіјеса шленјас да Хозаинов ез на мөвпыштылыны гөран кдзан машинајас, плугјас, агасјас да мукдд инвентарјас ремонтјујтдм јылыс. Инвентарјас кујлдны лым улын да с. в.

Ташдм уждн мјритчыны некычө оз поф. Колхоз правленіјеса шленјаслы да Хозаиновлы кад нин бостчыны делөвдөј уждө, дастысны образцовдөја тувсов гөра-көза кежлө.

А. Канев.

Москва карса Сталинскөј рајонувса народнөј суддөн 8-дд участок, кднн суддөдөн ужалд комсомолка М.П. Гречуха, јавлајтчө образцовдөн. Судса работникјас регыд вјдлалдны локтыс делөјас.

СНИМОК ВЫЛЫН: Народнөј суддө М.П. Гречуха судебној заседаније возвылын вјдлалд делөјас. А. Грибовскійлөн фото. Бјуро-кәшше ТАСС

Агротехнической меропријатіјес нуддөмөн кыпөдам урожајност

Тувсов гөра-көза кежлө образцовдөја лөсддчигдн оз ков щдщ вунддны і агротехнической меропријатіјес јылыс.

Сдмын агротехнической меропријатіјес правленөја нуддөм пыр пофө пдлүчитны мујас вылыс озыр урожај. Гөра-көза ужјас нуддигдн быд колхозса председателлы, бригадирлы колд нуны кыккуттөм самөј почвасө обрабатјтдм куза. Колд откажитчыны мелкөј вспашкаыс, коді вөлі вредителскөј. Мујас колд гдрны 18-20 сантиметр жужда.

Сјз жө ыжыд выманіје колд сетны самөј кддмлы. Колхозјасын днн пшщө став-

ылдөн имеитчө сејалкајас, но унжык колхозјасыс век на кдддны кја первобитнөј способдн, мыј вөсна вешшдрө воштдны уна кдјдыс да пдлүчитдны ічөт урожајјас. Таво колхозјаслы колд заводитны кдзны сошникөвдө да фисковдөј сејалкајасдн. Көзөм бдр вылын частджык колд ветлывлыны мујас вылө, тддмавын оз-д кддөм му вылын артмы корка. Тајө случајын пыр жө колд агсавны вылыс.

Мјан рајонувса колхозјас оз на тырвыјө испөлујтны местнөј удобренијес—торф, пөјим. Колхозјаслы дннса жө колд пуктыны могдн не сдмын му-

јас вылө ставнас нуны кујдд, но тавыс кынчө тырмыдөн заготовитны торф да зев бур удобреније пөјим, кодјас растенијејаслы сетаны тырмыдөн питателнөј вешществојас.

Сјз жө колд применајтны посни селскохозајственнөј машинајас култиваторјас да лүшщилникјас, кодјас имеитдны ыжыд тддчавлун урожај кыпддөмын.

Тувсов гөра-көза кежлө образцовдөја лөсддчөм да агротехнической меропријатіје правленөја нуддөмдн 1939 воын шеддөм вөвлөттөм вылын урожајјас культурајаслөн став вјдјас куза.

Агроном—В. Попов.

НЕ ДОПУСТИНЫ КОЛАН ВОСА ПРАКТИКА

СССР-са Совнаркомлөн МТС-јас уж јылыс поставленіје вескддөма сы вылө, медым ескө МТС-јас тырвыјө перестроитисны ассыныс ужсө колхозјасдс обслуживајтдмын.

Мјан рајонувса Мохчаса МТС омдла на вескддөліс колхозјасдн, сылөн ас-

лас ужас талундө вөліны нагырыс тырмытдмторјас, код тыдалө сыын, мыј МТС-лөн зон тдысјасдн тракторјас да мукдд машинајас кујлисны, симисны лым улын. Колан воө вөвлөны фактјас, кор МТС-са трактористјас кыккуттдма обрабатјатлисны колхознөј мујас „Комсомолец“ да

„Севернаја коммуна“ колхозјаслыс. МТС-са директор Мамонтов тајөс бырөдөм могыс пшщө ез пріимайт некушдм мөрајас.

Колд обеспечитны тырвыјө кыккуттөм почва бура обрабатјтдм да машинајас ремонтјујтдм куза.

КАНЕВ.

Дагестанын заводитчис тувсов гөрөм

Дагестанскөј республика рајонјасын заводитчис тувсов гөрөм. Бунакскөј, Хасав-Јуртовскөј да Кумтор-Калинскөј рајонјасыс трактористјас партијалдн XVIII сјезд чест куза ордысдны тувсов ужјас бура

нуддөм вөсна. Кумтор-Калинскөј рајонса Лениныма колхозын гөрөма 200 гектарыс унжык—став площафлөн којмдө јукдныс. Тракторист Чапалајев тырталд нормасө 200 процөнт вылө. (ТАСС).

Отв. редактор—М. Артеев

Ізва рајонулыи заводитис ужавны зашщитникјас коллегіјалдн шлен.

Зашщитникјас коллегіјаса шленлы быд гражданин да общщественнөј организацјајас вермасны шыддчыны ташдм јуридическөј вөпросјас куза:

1. Кас коллегіјад кас жалобајас гижөм куза;
2. Нарсудө уна сикас шыддчөмјас да вылыс инстанцјајасө норасдмјас гижөм куза;
3. Представителство сто-

роналы гражданскөј делөјас куза;

4. Зашщита уголовнөј делөјас куза;

5. Потерпевшөј представителство частнөј мыжала-на уголовнөј делө куза;

6. Представителство гражданскөј ісковдөј делөјас да мукдө јуридическөј вөпросјас куза.

Став вөпросјасдн колд могмддчыны Ізваса нарсуддө зашщитникјас коллегіјаса шлен Гемуков Вениамин Андрејевичлы.

Нарсуд.

Л. ЛЈИЧЕВ.